

Справа № 991/702/25

Проведення 2-а/991/4/25

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

РІШЕННЯ

Іменем України

24 лютого 2025 року

м. Київ

Вищий антикорупційний суд у складі колегії суддів:

головуючої судді Саландяк О.Я.,

суддів Олійник О.В., Широкої К.Ю.,

за участі:

секретаря судового засідання Крічфалушій М.І.,

представників позивача Кржевіна В.М., Сербін І.І.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні у залі суду у м. Києві позовну заяву

Міністерства юстиції України до ОСОБА_1 ,

треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору на стороні відповідача ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#),

У С Т А Н О В И В :

27.01.2025 до Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України (далі - Позивач) до ОСОБА_1 (далі - Відповідач), треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ». Позивач, посилаючись на наявність підстав, передбачених [ст. 5-1 Закону України «Про санкції»](#) (далі - Закон), просить застосувати до Відповідача санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), та стягнути у дохід держави активи, які йому належать, а саме:

-квартиру, розташовану за адресою: АДРЕСА_1 (загальна площа: 71,6 кв.м., житлова площа: 41,9 кв.м., технічний опис майна: кількість кімнат - 3, підстава виникнення права власності: договір купівлі-продажу № 2444 від 22.08.2011, реєстраційний номер майна: 34400888);

-нежитлову будівлю гаражу-елінгу, розташовану за адресою: АДРЕСА_2 (підстава виникнення права власності: свідоцтво про право власності НОМЕР_1 від 05.06.2012, реєстраційний номер майна: 36813583);

-транспортний засіб MITSUBISHI OUTLANDER 1998 (2016), номерний знак: НОМЕР_2 , свідоцтво НОМЕР_3 від 29.10.2016, № двигуна: НОМЕР_4 , № кузова: НОМЕР_5 ;

-транспортний засіб SSANG YONG ACTYON 2295 (2009), номерний знак: НОМЕР_6 , свідоцтво НОМЕР_7 від 23.10.2014, № двигуна: НОМЕР_8 , № кузова: НОМЕР_9 ;

- 100% частки у статутному капіталі ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», що становить 100 000,00 грн (код ЄДРПОУ 39449831);

-100% частки у статутному капіталі ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ», що становить 50 000,00 грн (код ЄДРПОУ 40071318).

В обґрунтування вимог позивач посилається на:

- продовження строку дії правового режиму воєнного стану на території України;
- застосування до ОСОБА_1 на підставі Рішення Ради національної безпеки і оборони (далі - РНБО) від 15.01.2023 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію [Указом Президента України від 15.01.2023 № 23/2023](#)) санкції у виді блокування активів;
- включення ОСОБА_1 до санкційних списків Європейського Союзу рішенням Ради Європи від 25.02.2023 № 2023/432;
- наявність підстав для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), а саме визначених пп. «в» п. 2 абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону;
- співмірність застосування такої санкції до відповідача зі шкодою, завданою його діями інтересам суспільства.

Клопотання учасників справи та процесуальні дії у справі

Згідно з протоколом автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 27.01.2025 для розгляду справи визначено колегію суддів Вищого антикорупційного суду у складі головуючої судді Саландяк О.Я., суддів Олійник О.В., Широкої К.Ю. (т. 2 а.с. 90-91).

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 28.01.2025 відкрито провадження у справі (т. 2 а.с. 92).

Ухвалою від 29.01.2025 задоволено клопотання представника позивача про забезпечення позову (т. 2 а.с. 120-124).

Ухвалою від 24.02.2025 задоволено клопотання представника позивача від 30.01.2025 (т. 2 а.с. 130-132) про трансляцію частини судового засідання технічними засобами суду на Youtube-каналі Вищого антикорупційного суду.

Позиції учасників справи

Представники позивача Кржевін В.М., Сербін І.І. підтримали позовні вимоги з підстав, наведених у позовній заяві та просили їх задовольнити. Додатково повідомили, що Відповідач проживав на території України до 2019 року, коли в рамках програми обміну полоненими «35 на 35» між Україною та рф він був переданий до росії. Усі відомості, наявні у долучених витягах, були перевірені на їх актуальність перед подачею позову до суду.

Відповідач ОСОБА_1 , представники третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ», будучи у належний спосіб та завчасно повідомленими про дату, час та місце розгляду позовної заяви, у судові засідання не з'явились, причин неявки не повідомили, заяв по суті справи не подали.

Вирішуючи питання щодо можливості розгляду справи за відсутності Відповідача, третіх осіб суд зазначає таке.

Відповідно до ч. 3 ст. [268](#) та ч. 5 ст. [283-1 КАС України](#) неприбуття у судове засідання учасника справи та/чи їх представників, повідомлених про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви у судовому засіданні.

У даному випадку важливим є питання обізнаності учасників провадження про розгляд справи та належне повідомлення їх про такий розгляд. Такі ключові принципи як верховенство права та належне здійснення правосуддя є основоположними елементами права на справедливий суд. Дотримання процесуального механізму належного повідомлення учасників справи є необхідною і важливою умовою для забезпечення та реалізації завдань та принципів правосуддя.

Згідно з ч. 1, 2 [ст. 268 КАС України](#) у справах, визначених [ст. 283-1 цього Кодексу](#), щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки до електронного кабінету, а за його відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

У суду відсутня інформація про зареєстровані електронні кабінети відповідача та третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог, на стороні відповідача, що унеможливило направлення тексту повістки в електронній формі із застосуванням Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи, а також відсутні відомості про їх електронні адреси, що позбавило можливості надіслати їм повістки у такий спосіб.

Враховуючи наведені положення, суд вважає, що відповідач ОСОБА_1, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідача - ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» належним чином повідомлені як про відкриття провадження у справі, так і про дату, час та місце розгляду справи шляхом:

- опублікування на вебсторінці Вищого антикорупційного суду вебпорталу «Судова влада України» ухвали про відкриття провадження у справі від 28.01.2025. В ухвалі, серед іншого, учасникам справи повідомлено про можливість одержання інформації по справі на офіційному вебпорталі «Судова влада України» та зазначена дата судового засідання (т. 2 а.с. 92, 115-116);

- опублікування на вебсторінці Вищого антикорупційного суду вебпорталу «Судова влада України» повісток про виклик у судове засідання, призначене на 24.02.2025 (т. 2 а.с. 108-114, 117-119);

- надсилання судових повісток у судове засідання, призначене на 24.02.2025 на відомі поштові адреси ОСОБА_1, ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ». Матеріали справи містять конверти, які повернулися на адресу Вищого антикорупційного суду з відміткою «адресат відсутній за вказаною адресою» (т. 2 а.с. 108-113, 147-149);

- вжиття заходів щодо повідомлення третіх осіб ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» про дату, час та місце розгляду справи за допомогою здійснення

виклику на відомі суду телефонні номери товариств (т. 2 а.с. 129). Виклик ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ» здійснено за номером телефону НОМЕР_10 , однак не повідомлено через переадресацію телефонного виклику на автовідповідач. ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» не повідомлено за номером телефону НОМЕР_11 , так як на виклик відповіла особа, яка повідомила, що жодного відношення до товариства не має, що зафіксовано у телефонограмі від 30.01.2025 (т. 2 а.с. 129).

На виконання вимог ч. 2 [ст. 161 КАС України](#) позивач надав суду докази надіслання засобами поштового зв'язку листами з описом вкладення копій позовної заяви та доданих до неї документів третім особам, які не заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, на стороні відповідачів ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» (т. 2 а.с. 86, 87, 140).

У контексті питання про виконання вимог щодо повідомлення учасників справи про дату, час та місце розгляду справи суд зазначає, що у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та окупації території України, АТ «Укрпошта» оголосила про припинення співпраці з поштою росії, а тому позивачем позовна заява з додатками на поштові адреси ОСОБА_1 на території тимчасово окупованої росією території, у російській федерації не надсилалися (т. 1 а.с. 24, т. 2 а.с. 73-75). Відомості про застосування до ОСОБА_1 санкції у виді блокування активів, подання до нього позову про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону](#), позивачем розміщено на офіційному сайті установи, офіційній сторінці установи у Facebook 28.01.2025 (т. 2 а.с. 139, 141-143).

Відомості про будь-яку реакцію відповідача відсутні, в тому числі і дані про оскарження до Верховного Суду указу Президента України № 15.01.2023 № 23/2023, якими введено в дію рішення Ради національної безпеки та оборони України від 15.01.2023 «Про застосування та внесення до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» щодо застосування до ОСОБА_1 санкції у виді блокування активів.

З огляду на викладене, суд вважає, що вжито всіх можливих заходів щодо належного та завчасного повідомлення учасників справи про здійснення Вищим антикорупційним судом судового розгляду адміністративного позову, про дату призначеного судового засідання, наслідки неприбуття до суду відповідача та третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог, на стороні відповідача. Суд вважає, що зазначені заходи є достатніми для того, щоб бути переконаним щодо належного повідомлення учасників справи.

За таких обставин, суд вважає за можливе здійснити розгляд даної адміністративної справи за відсутності відповідача та третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору, на стороні відповідача відповідно до вимог ч. 5 [ст. 283-1 КАС України](#).

Ненадання відзиву та пояснень, неприбуття у судові засідання учасників справи та/чи їх представників не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті (ч. 6 ст. [162](#), ч. 5 ст. [283-1 КАС України](#)). Відповідно до ч. 2 [ст. 175 КАС України](#) у разі ненадання відповідачем відзиву у встановлений судом строк без поважних причин, суд вирішує справу за наявними матеріалами.

Справу розглянуто з урахуванням положень [ст. 283-1 КАС України](#).

Заслухавши пояснення представників позивача, з'ясувавши в судовому засіданні усі фактичні обставини справи, об'єктивно, всебічно, повно оцінивши докази, які мають значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд встановив такі обставини.

Умови та підстави застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону.

24.10.1945 набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй (далі - ООН). До складу ООН увійшли, серед інших, Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24.08.1991 -

Україна), союз радянських соціалістичних республік (із 24.12.1991 - російська федерація) та ще 49 країн-засновниць, а надалі до вказаної міжнародної організації прийняті інші країни світу.

Відповідно до п. 1 ст. 1 Статуту ООН Організація Об'єднаних Націй переслідує мету підтримувати міжнародний мир і безпеку, і з цією метою вживати ефективних колективних заходів для запобігання і усунення загрози миру і подавлення актів агресії чи інших порушень миру, проводити мирними засобами відповідно до принципів справедливості і міжнародного права налагодження чи вирішення міжнародних спорів чи ситуацій, які можуть призвести до порушення миру.

Пунктом 2 ст. 2 Статуту ООН передбачено, що всі члени Організації Об'єднаних Націй добросовісно виконують прийняті на себе за цим Статутом обов'язки, щоб забезпечити їм всім у загальному права і переваги, що випливають з належності до складу Членів Організації. Відповідно до п. 4 вказаної статті Статуту ООН всі члени Організації Об'єднаних Націй утримуються в їх міжнародних відносинах від загрози силою чи її застосування як проти територіальної недоторканності чи політичної незалежності будь-якої країни, так і будь-яким іншим способом, несумісним з Цілями Організації Об'єднаних Націй.

При цьому, в преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

24.08.1991 Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави - України, територія якої є неподільною та недоторканою.

28.01.2003 Україна та російська федерація уклали Договір про українсько-російський державний кордон (ратифікований [Законом України від 20.04.2004 №1681-IV](#)).

Відповідно до ст. 2 зазначеного Договору сторони домовилися, що Українсько-російський державний кордон проходить так, як це зазначено в Описі проходження державного кордону між Україною та Російською Федерацією (Додаток 1) і зображено суцільною лінією червоного кольору на картах державного кордону між Україною та російською федерацією (Додаток 2), станом на момент підписання цього Договору.

У преамбулі Договору сторони зазначили про прихильність цілям і принципам Статуту Організації Об'єднаних Націй, а також положенням Гельсінського Заключного акта 1975 року, яким затверджена «Декларація принципів, якими держави-учасниці керуватимуться у взаємних відносинах». Декларацією закріплені такі принципи: 1) суверенна рівність, поважання прав, притаманних суверенітету; 2) незастосування сили або погрози силою, 3) непорушність кордонів, 4) територіальна цілісність держав, 5) мирне врегулювання суперечок, 6) невтручання у внутрішні справи, 7) поважання прав людини та основних свобод, включаючи свободу совісті, релігії та переконань, 8) рівноправ'я та право народів розпоряджатися своєю долею, 9) співробітництво між державами, 10) сумлінне виконання зобов'язань за міжнародним правом.

Згідно зі [ст. 2 Конституції України](#), що є [Основним Законом України](#), суверенітет України поширюється на всю її територію. Україна є унітарною державою. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною.

Згідно з пунктом 2 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 02.03.2022 (A/ES-11/L.1) встановлено факт агресії російської федерації проти України, зокрема, зазначено, що Генеральна Асамблея висловлює глибоке співчуття з приводу агресії, вчиненої російської федерації на території України у порушення п. 4 ст. 2 Статуту ООН.

Отже, незважаючи на вказані закріплені та визнані міжнародні норми, російська федерація порушила вимоги Статуту ООН, зокрема, наразі здійснює нічим не виправдану агресію проти України, як країна-агресор. Така заздалегідь спланована збройна агресія росії проти України розпочалася 20.02.2014 з військової операції збройних сил російської федерації із захоплення (тимчасової окупації) частини території України - Кримського півострова, після чого росія перейшла до наступного етапу - війни на українському Донбасі. Так, підрозділи російського спецназу та інших збройних формувань російської федерації захопили місцеві органи влади, поліцейські відділки, військові об'єкти України в окремих районах Донецької і Луганської областей України.

28.02.2014 відбулося Засідання Ради Безпеки ООН, на якому вперше було проінформовано членів цього єдиного міжнародного органу колективної безпеки про початок збройної агресії російської федерації, яка відбулася на території Автономної Республіки Крим - території незалежної України.

Станом на 01.03.2014 ситуація продовжувала загострюватися. Зокрема, рада федерації російської федерації прийняла рішення про надання згоди президенту російської федерації на використання військових підрозділів в Україні. Засідання ради федерації стало підставою проведення 7124-го засідання Ради Безпеки ООН, на якому у відкритому засіданні Постійний представник України при ООН вже публічно оцінив дії російської федерації як акт агресії проти України. У своїх виступах позицію підтримали Члени Ради Безпеки ООН.

Досягнуті в подальшому за посередництва ОБСЄ, а також Німеччини і Франції Мінські домовленості та домовленості у «Нормандському форматі» з першого ж дня не виконувалися російською федерацією, яка замість їх імплементації намагалася замінити процес мирного врегулювання та зусилля, спрямовані на те, щоб припинити застосування збройної сили, наданням «особливого статусу» створеним нею квазідержавним утворенням.

Розпочавши збройну агресію проти України, російська федерація порушила фундаментальні норми й принципи міжнародного права, низку двосторонніх і багатосторонніх договорів та угод.

Починаючи з листопада 2021 року, російська федерація активно накопичувала війська на кордоні з Україною як зі свого боку, так і з боку Республіки Білорусь, запевняючи при цьому про відсутність будь-яких намірів атакувати Україну.

21.02.2022 російська федерація офіційно «визнала» «державами» створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України терористичні утворення «луганська народна республіка» та «донецька народна республіка».

24.02.2022 президент російської федерації оголосив про початок «спеціальної військової операції» під приводом здійснення, зокрема, «демлітаризації та денацифікації України».

Після цього, близько четвертої години ранку були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію України, увійшовши з боку російської федерації, Республіки Білорусь та тимчасово окупованого Кримського півострова.

12.10.2022 Генеральна Асамблея ООН на поновленій 11-й Надзвичайній спеціальній сесії щодо агресії російської федерації проти України переважною більшістю голосів схвалила

резолюцію A/RES/ES-11/4 «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН». За резолюцію проголосували 143 держави - члени ООН, 35 країн утрималися, лише 5 проголосували проти (російська федерація, Республіка Білорусь, КНДР, Нікарагуа, Сирія). У резолюції підтверджується відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також міститься рішуча вимога до російської федерації негайно вивести всі військові сили з території України.

Ухвалена резолюція ГА ООН стала важливою частиною міжнародного інструментарію для притягнення російської федерації до відповідальності за її злочини проти Українського народу та формування міжнародної коаліції на підтримку України.

23.11.2022 Європейський Парламент схвалив резолюцію 2022/2896(RSP) «Про визнання російської федерації державою-спонсором тероризму». За резолюцію проголосували 494 європарламентарі, 58 були проти, 44 утрималися. У резолюції підтверджується неухильна підтримка незалежності, суверенітету та територіальній цінності України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

Ухвалена резолюція вказує на визнання європейським співтовариством триваючої збройної агресії російської федерації, яка почалась ще в 2014 та визнання злочинних дій, вчинених російською федерацією проти державного суверенітету України та її мирного населення.

Також на розгляді Європейського суду з прав людини (далі - ЄСПЛ) перебувають міждержавні справи України проти російської федерації стосовно порушень росією прав людини на тимчасово окупованих територіях у зв'язку з агресією з 2014 року.

Рішенням 25.01.2023 ЄСПЛ визнав прийнятною та перейшов до розгляду по суті міждержавної справи «Україна та Нідерланди проти Росії» за заявами №№ 8019/16, 43800/14, 28525/20, яка стосується порушень прав людини на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей з 2014 року.

У рішенні ЄСПЛ встановив, що частина території Донецької та Луганської областей, захоплені російськими окупаційними силами, з 11.05.2014 та щонайменше до 26.01.2022 (дати проведення усних слухань у справі) перебувала під юрисдикцією рф. ЄСПЛ підтвердив, що російські військові були присутні на сході України з квітня 2014 року, широкомасштабне розгортання російських військ відбулось найпізніше із серпня 2014; росія мала значний вплив на воєнну стратегію її окупаційних адміністрацій; надавала зброю та інше військово спорядження у значних масштабах з початку створення окупаційних адміністрацій та в подальші місяці та роки; здійснювала артилерійські обстріли території України на їх запити; надавала політичну та економічну підтримку зазначеним окупаційним утворенням.

17.02.2023 ЄСПЛ повідомив Уряд України про об'єднання міждержавних справ «Україна та Нідерланди проти Росії» за заявами №№ 8019/16, 43800/14, 28525/20 і «Україна проти Росії (X)» за заявою № 11055/22 щодо повномасштабного вторгнення рф (подана 23.06.2022). Справи наразі розглядаються ЄСПЛ в межах одного провадження «Україна та Нідерланди проти Росії» за заявами №№ 8019/16, 43800/14, 28525/20 та 11055/22.

25.06.2024 Європейський суд з прав людини прийняв рішення у міждержавній справі «Україна проти Росії (щодо Криму)» за заявами № 20958/14 та № 38334/18 (справа стосується масових та систематичних порушень росією прав людини на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь та порушення прав українських політичних в'язнів). Вказаним рішенням визнано, що росія порушила правила міжнародного

гуманітарного права та відповідно [Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#) та території АР Крим та м. Севастополь.

У своєму рішенні щодо суті ЄСПЛ підкреслив, що з того моменту ситуація на території АР Крим не змінилася.

Відповідно до [ст. 64 Конституції України](#) конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених [Конституцією України](#). В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень.

Відповідно до [ст. 2 Закону](#) правову основу застосування санкцій становлять [Конституція України](#), міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана [Верховною Радою України, закони України](#), нормативні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, рішення Ради національної безпеки та оборони України, відповідні принципи та норми міжнародного права.

Санкції є спеціальними економічними та іншими обмежувальними заходами, які застосовуються з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави. Санкції можуть застосовуватися з боку України, зокрема, по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (ч. 1, 2 ст. 1 Закону).

[Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб»](#)

№ 2257-IX від 12.05.2022, який набрав чинності 24.05.2022 (далі - Закон № 2257-IX), внесені зміни до [Закону](#) та доданий додатковий вид санкції - *стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону).*

Така санкція має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні [Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів»](#) (ч. 1 ст. 5-1 Закону).

Зазначена санкція застосовується рішенням Вищого антикорупційного суду за позовом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції (ч. 1, 6, 7 [ст. 283-1 КАС України](#), ч. 2 ст. 5-1 Закону).

Таким центральним органом виконавчої влади, відповідно до п. 1 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України № 228 від 02.07.2014](#), є Міністерство юстиції України.

Отже, враховуючи наведені норми, у ході розгляду даної справи суду необхідно встановити, що:

- позивач звернувся до суду з позовною заявою у період дії правового режиму воєнного стану (абз. 2 ч. 1 ст. 5-1 та абз. 1 ч. 3 ст. 6 Закону);

- на відповідача накладено санкцію у виді блокування активів за рішенням РНБО, прийнятим після набрання чинності [Законом України № 2257-IX](#) (абз. 2 ч. 3 ст. 6 Закону);

- наявні підстави для застосування санкції, передбачені абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону.

У зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України [Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022](#) в Україні введено воєнний стан, дія якого неодноразово продовжувалася. Останній раз [указом Президента України від 14.01.2025 № 26/2025](#), затвердженим Законом України від 15.01.2025 № 4220-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», дію воєнного стану продовжено з 05 год 30 хв 08.02.2025 строком на 90 діб, що підтверджується інформацією із загальнодоступних джерел.

Отже, як на момент звернення із позовною заявою до суду, так і на момент її розгляду в Україні діяв і продовжує діяти правовий режим воєнного стану.

Відповідно до п. 151 додатку 1 до Рішення РНБО від 15.01.2023 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» до ОСОБА_1 застосовано ряд персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), у тому числі і санкцію у виді блокування активів строком на 10 років - до 15.01.2033.

[Указом Президента України від 15.01.2023 № 23/2023](#) зазначене Рішення РНБО введено в дію (т. 1 а.с. 33-35).

Так, згідно із ч. 3 [ст. 5 Закону](#) рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбачених пунктами 1, 2-21, 23-25 частини першої статті 4 цього Закону, приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов'язковим до виконання.

Наведене також узгоджується і з положеннями [ст. 10 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України»](#), згідно з якою прийняті РНБО рішення вводяться в дію указами Президента України. Рішення РНБО, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади.

Отже, санкція щодо ОСОБА_1 у виді блокування активів застосована належними суб'єктами та після набрання чинності [Законом України № 2257-IX](#), тобто після 24.05.2022.

Рішення РНБО від 15.01.2023 та [Указ Президента України від 15.01.2023 № 23/2023](#) є чинними, матеріали справи не містять відомостей щодо їх оскарження в частині застосування санкції до ОСОБА_1.

Окрім цього, Рішенням Ради Європи від 25.02.2023 № 2023/432 Відповідача включено до санкційних списків Європейського Союзу (порядковий номер - 1481). Підставою внесення до вказаних списків є те, що Відповідач, як виконавчий директор «россия сегодня», медіагрупи пов'язаної з урядом росії та яка фінансується з федерального бюджету російської федерації, поширює прокремлівську пропаганду та дезінформацію про війну росії проти України, а отже

несе відповідальність за підтримку та реалізацію дій і політики, які підривають і загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України (т. 1 а.с. 36-42).

Підставами застосування санкцій у виді блокування активів фізичних та юридичних осіб згідно з п. 1 ч. 1 ст. 3 [Закону](#) є дії фізичної та юридичної особи, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод, які виникли з моменту набуття чинності [Закону](#) у 2014 році.

Норма, зазначена у п. 1 ч. 1 ст. 3 [Закону](#), в цій частині діяла з 12.09.2014. Це свідчить про те, що відповідач мав бути обізнаним про можливість запровадження до них санкцій з боку держави Україна, у тому числі й блокування активів, у випадку вчинення ними зазначених дій, враховуючи той факт, що відповідач є громадянином України, до 2019 року проживав та працював на території України (т. 1 а.с. 45-52).

У цій частині рішення РНБО про накладення санкції у виді блокування активів ОСОБА_1 з точки зору дії норми у часі відповідає як теоретичним підходам, так і [ст. 58 Конституції України](#). Так, спочатку був прийнятий [Закон](#), який передбачав наслідки за певні дії, а вже після набуття чинності [закону](#) відповідач продовжував вчиняти дії, які були підставами для застосування санкції у виді блокування активів як передумови застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній та юридичним особам, а також активів, щодо яких відповідач може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Викладене свідчить про наявність обов'язкових умов, передбачених абз. 2 ч. 1 ст. [5-1](#), абз. 2 ч. 3 ст. 6 [Закону](#), для застосування до ОСОБА_1 санкції у виді стягнення активів у дохід держави.

Для такого виду санкцій, як стягнення активів у дохід держави, визначено окремий перелік суб'єктів, до яких їх може бути застосовано, а також передбачено підстави застосування (ст. 5-1 [Закону](#)).

Відповідачем у цій справі є ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1, уродженець м. Дніпра, громадянин України та російської федерації, РНОКПП НОМЕР_12, останнє відоме місце проживання та реєстрації: АДРЕСА_1 (т. 1 а.с. 42, 45-52, 55-59, 81).

Отже, суд дійшов висновку про можливість застосування до ОСОБА_1 санкції у виді стягнення активів в дохід держави з огляду на наявність умов, передбачених приписами абз. 2 ч. 1 ст. 5-1 [Закону](#).

Суд, надавши оцінку доводам позивача, встановивши обставини щодо віднесення відповідача до суб'єкта, який своїми діями створив суттєву загрозу національним інтересам, національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, спосіб у який ОСОБА_1 здійснював пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії російської федерації як держави-терориста проти України, що є терористичною діяльністю у розумінні [Закону України «Про заборону пропаганди російського тоталітарного режиму, акту агресії проти України з боку російської федерації як держави-терориста, символіки, яка використовується збройними та іншими воєнними формуваннями російської федерації у війні проти України»](#), який набув чинності 12.06.2022, а також [Закону України «Про боротьбу з тероризмом»](#), який набув чинності 22.04.2003, дійшов висновку про

можливість застосування до ОСОБА_1 санкції у виді стягнення активів в дохід держави з огляду на віднесення його як до переліку суб'єктів, передбаченого ч. 2 [ст. 1 Закону](#), так і передбаченого ч. 1 ст. 5-1 Закону.

Вчинення Відповідачем дій, передбачених пп. «в» п. 2 абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону.

Дослідивши доводи позивача та надані на їх підтвердження докази, суд установив, що ОСОБА_1 суттєво сприяв вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у п. 1 абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону (завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України), шляхом інформаційного сприяння, зокрема шляхом організації та безпосередньої здійснення публічних дій, спрямованих на:

виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії проти України, окупації територій України, вчинення діянь, які відповідно до норм міжнародного права та/або законодавства України мають ознаки воєнних злочинів, геноциду або злочинів проти людяності;

гloffікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих державою-агресором, а також представників окупаційної адміністрації держави-агресора та представників підконтрольних державі-агресору самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України;

підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про саомбутність Українського народу та його прагнення до незалежності, що реалізується через поширення фальшивих ідеологем, в основі яких лежить завідомо хибне та маніпулятивне ототожнення українського патріотизму з "нацизмом" чи іншими людиноненависницькими ідеологіями.

Під публічними діями розуміються дії, адресовані невизначеному колу осіб, зокрема у мережі Інтернет або за допомогою медіа (*пп. «в» п. 2 абз. 4 ч. 1 ст. 5-1 Закону*).

Відповідно до інформації, розміщеної на сайті руху «ЧЕСНО» (<https://www.chesno.org/>), ОСОБА_1 є пропагандистом, журналістом та ведучим, який відомий поширенням проросійської пропаганди, сприянням окупації Криму та підтримкою збройної агресії рф (т. 1 а.с. 43-44).

В період з 2006 по 2014 рік Відповідач працював журналістом програми «Вести» на російському каналі «россия-1», що підтверджується листом Державної податкової служби від 18.12.2024 № 16010/5/99-00-08-02-01-05, надісланим у відповідь на запит Мін'юсту від 16.12.2024 № 172997/38.3.2/11-24 (т. 1 а.с. 45-51).

У 2014 році Відповідач був нагороджений російською нагородою «За повернення Криму» та російською медаллю ордена «За заслуги перед вітчизною» за так зване «об'єктивне висвітлення подій в Криму».

У 2015 році Відповідач отримав російське громадянство, що підтверджується указом президента російської федерації «О приобретении гражданства российской федерации и выходе из гражданства российской федерации» від 30.09.2015 № 488 (т. 1 а.с. 55-59).

У 2018 році Службою безпеки України Відповідача було повідомлено про підозру у посяганні на територіальну цілісність України ([ст. 110 КК України](#)), діях, спрямованих на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади ([ст. 109 КК України](#)), державній зраді ([ст. 111 КК України](#)) і незаконному поведженні зі зброєю

([ст. 263 КК України](#)). Крім того, відповідно до статті «ІНФОРМАЦІЯ_35», опублікованої ІНФОРМАЦІЯ_36 на новинному ресурсі «ГЛАВКОМ» (ІНФОРМАЦІЯ_37), 17.05.2018 Херсонський міський суд обрав Відповідачу запобіжний захід у вигляді тримання під вартою (т. 1 а.с. 60-61).

У 2019 році Відповідач був серед осіб, яких направили у росію в рамках програми обміну полоненими «35 на 35». Після вказаного обміну його було призначено виконавчим директором інформаційного агентства «россия сегодня». Вказана інформація також підтверджується публікацією під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_38», що розміщена ІНФОРМАЦІЯ_39 на сайті видавництва «РАДІО СВОБОДА» (ІНФОРМАЦІЯ_40, т. 1 а.с. 62-64). В цьому ж році він став членом Ради при президентові російської федерації з розвитку громадянського суспільства та прав людини (далі - СПЧ, РПЛ), що також підтверджується таким:

-указом президента рф «О внесении изменений в состав совета при президенте российской федерации по развитию гражданского общества и правам человека, утвержденный указом президента российской федерации от 3 декабря 2018 г. № 691, и признании утратившим силу пункта 2 указа президента российской федерации от 1 февраля 2011 г. № 120 «О совете при президенте российской федерации по развитию общества и правам человека» (оригін. рос.) від 21.10.2019 № 512, Відповідача включено до складу ради при президенті російської федерації з розвитку громадянського суспільства і правам людини виконавчим директором федерального державного унітарного підприємства «Міжнародне інформаційне агентство «РОССИЯ СЕГОДНЯ» (т. 1 а.с. 65-68);

-інформацією з офіційного сайту president-sovet.ru, відповідно до якої ОСОБА_1 - виконавчий директор міжнародного інформаційного агентства «РОССИЯ СЕГОДНЯ», входить до складу РПЛ (т. 1 а.с. 68-72).

20.03.2023 Офіс Генерального прокурора (далі - ОГП) надіслав лист за № 10/4-585ВИХ-23 у відповідь на запит Мін'юсту від 03.03.2023 № 26491/38.1.2/7-23 (т. 1 а.с. 73-182), відповідно до змісту якого слідчими СВ ГУ СБУ в АР Крим (з дислокацією в м. Херсон) за процесуального керівництва прокурорів прокуратури АР Крим здійснювалось досудове розслідування у кримінальному провадженні № 22019011000000002 від 02.01.2019 за підозрою ОСОБА_1 у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених, зокрема, ч. 2 ст. 28 ч. 3 ст. 109 (у редакції від 23.02.2014, чинній з 02.03.2014), ч. 2 ст. [110](#), ч. 1 ст. [111 КК України](#).

Долучений ОГП обвинувальний акт від 05.03.2019 у кримінальному провадженні № 22019011000000002 від 02.01.2019 містить такі відомості.

У період з 2006 по 2014 роки Відповідач працював власним кореспондентом Федерального державного унітарного підприємства «Всеросійська державна телевізійна та радіомовна компанія» (російська федерація) в Україні, у зв'язку з чим був знайомий та підтримував особисті дружні стосунки з представниками вказаної юридичної особи, у тому числі із заступником генерального директора - громадянином російської федерації ОСОБА_2, який, після реорганізації на підставі указу президента рф від 09.12.2013 № 895 федерального державного унітарного підприємства «Міжнародне інформаційне агентство «росія сьогодні» (далі - МІА «росія сьогодні») став генеральним директором цього підприємства.

Як відомо із загальнодоступних джерел інформації, ОСОБА_3 ІНФОРМАЦІЯ_2, є підсанкційною особою відповідно до Рішення РНБО від 07.01.2023, введеного в дію [Указом Президента від 07.01.2023 № 4/2023](#), до якого рішенням Вищого антикорупційного суду від 04.03.2023 у справі № 991/1071/24 було застосовано санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону.

Надалі, не пізніше 31.01.2014, ОСОБА_1 очолив представництво МІА «росія сьогодні» в Україні. Діяльність вказаного представництва полягала у наповненні новинами Інтернет-ресурсу «РИА Новости Украина».

20.02.2014 російською федерацією було здійснено тимчасову окупацію АР Крим та м. Севастополя. Не пізніше, ніж 04.03.2014 ОСОБА_1 розпочав фактичне виконання обов'язків керівника представництва МІА «росія сьогодні» в Україні, а 06.03.2014 уклав трудовий договір (за законодавством російської федерації) № 1-КЗ з МІА «росія сьогодні» на виконання трудової функції керівника представництва вказаної організації в Україні. Копію вказаного договору надано як додаток до Листа ОГП від 10.07.2023 № 10/4-1507ВИХ-23, що є відповіддю на запит Мін'юсту від 16.06.2023 №78010/38.1.2/7-23 (т. 1 а.с. 183-196).

За керівництвом Відповідача, представництво МІА «росія сьогодні» в Україні розміщувало на Інтернет-ресурсі «РИА Новости Украина» статті антиукраїнського спрямування різних авторів, у тому числі безпосередньо ОСОБА_1, які містили заклики до зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого [Конституцією України](#), насильницьких зміни та повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, розпалення національної ворожнечі, а також легітимізували російську агресію проти України в Криму, Донецькій та Луганській областях. До таких статей, зокрема, відносяться такі (назви статей - мовою оригіналу):

-«ІНФОРМАЦІЯ_3» від ІНФОРМАЦІЯ_4, в якій збройні сили російської федерації, що тимчасово окупувають території України, названі як «отряды самообороны Юго-Востока», поширюється позиція про існування «боевых структур майдана», що контролюються владою України та про необхідність «федерализации» України (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_5) (т. 1 а.с. 197-199);

-«ІНФОРМАЦІЯ_6» від ІНФОРМАЦІЯ_4, в якій поширюється позиція, що дії України направлені на захист від російського вторгнення є «антироссийской истерией» і є, нібито, знаряддям, використання якого направлено на те, щоб відволікти українців від економічних проблем та на виконання вказівок «Заходу» (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_7) (т. 1 а.с. 200-203).

-«ІНФОРМАЦІЯ_8» від ІНФОРМАЦІЯ_9, в якій вказується, що події 2014 року є реакцією на так звану «бандеризацию» і поширюється ідея створення так званих «малороссии» та «новороссии» на тимчасово захоплених територіях України (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_10) (т. 1 а.с. 204-208);

-«ІНФОРМАЦІЯ_11» від ІНФОРМАЦІЯ_12, в якій глорифікується президент рф путін в.в. як особа яка «не кине українців у біді», а тодішня влада України описується як «фашистско-олигархическая клика» (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_13) (т. 1 а.с. 209-213).

Відповідно до висновку судово-лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи № 116/1 від 13.04.2018, проведеної у кримінальному провадженні № 22019011000000002 від 02.01.2019, останні три статті містять висловлювання щодо доцільності, можливості та необхідності зміни меж території, державного кордону України, в тому числі у формі закликів, гасел, агітації за створення на території України (серед іншого - і шляхом введення російських військ в Україну) нових держав чи нової держави Новоросії (зі столицею у м. Донецьк) з метою з'єднання з Росією, але не увійти в її склад, а своїм існуванням створити нову імперію, велику державу разом із теперішньою російською федерацією. Крим у вказаних текстах безальтернативно розглядається як суб'єкт російської федерації, а його вихід зі складу України цілком закономірним. У даних текстах пропонується змінити форму державного устрою України з унітарної на федеративну, тобто і щодо вступу певних регіонів України до конкретного міждержавного утворення чи союзу з російською федерацією, що призведе до втрати суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, знищення нашої держави.

Надається позитивна оцінка досвіду «державотворення» ДНР та ЛНР, надається вкрай негативна оцінка новій українській владі, яку не визнають законною, вважають антинародною, злочинною. У даних матеріалах є висловлювання, позитивні оцінки, що містять виправдання, а також заохочення до сепаратистських дій, боротьби проти чинної державної влади, в тому числі насильницьким шляхом.

Крім того, у даних статтях наявні ознаки розпалювання ворожнечі між різними етнічними групами, регіональними верствами населення України шляхом безальтернативного протиставлення їх за мовними ознаками (українська та руська мови), за принципом «жорстокі

радикальні українські націоналісти, фашисти, продажні «лжепатриоты» з заходу, Галичини та - руський православний світ, православне козацтво з південно-східних регіонів». Зазначене є антиукраїнською пропагандою (т. 1 а.с. 154-155);

-«ІНФОРМАЦІЯ_15» від ІНФОРМАЦІЯ_12, в якій поширюється пропагандистська риторика про прихильність АР Крим до російської федерації та про необхідність «федерализації» України (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_14) (т. 1 а.с. 214-218);

-«ІНФОРМАЦІЯ_16» від ІНФОРМАЦІЯ_17, в якій поширюється позиція про те, що влада України, нібито, намагалась поступово позбавити АР Крим автономії та силовими методами «українізувати» його (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_18) (т. 1 а.с. 219-222);

-«ІНФОРМАЦІЯ_19» від ІНФОРМАЦІЯ_20, в якій поширюється пропагандистська теза про те, що Революція Гідності була організована так званим «Заходом» (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_21) (т. 1 а.с. 223-227). Відповідно до висновку судової лінгвістичної експертизи № 169/1 від 31.10.2018, проведеної у кримінальному провадженні 22019011000000002 від 02.01.2019, у зазначеній статті поширюється недостовірна, тенденційна інформація щодо України, української влади, українських засобів масової інформації, подій на «Євромайдані» та учасників цих подій (т. 1 а.с. 94);

-«ІНФОРМАЦІЯ_22» від ІНФОРМАЦІЯ_23, в якій поширюється російська пропаганда, відповідно до якої Антитерористична операція на сході України (далі - АТО) проводиться Україною, нібито, на вимогу так званого «Заходу» і супроводжується жертвами з боку цивільного населення саме через дії України (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_24) (т. 1 а.с. 228-232);

-«ІНФОРМАЦІЯ_25» від ІНФОРМАЦІЯ_26, в якій поширюється російська пропаганда про те, що Україна, нібито, навмисно вбивала жителів Донбасу (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_27) (т. 1 а.с. 233-235);

-«ІНФОРМАЦІЯ_28» від ІНФОРМАЦІЯ_29, автором якої є Відповідач і в якій заперечуються історичний зв'язок сходу України з рештою країни, насильницький характер депортації українців з цього регіону та поширюється ідея необхідності «федерализації» України (посилання: ІНФОРМАЦІЯ_30) (т. 1 а.с. 236-239).

Відповідно до висновку судово-лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи № 330/1 від 22.11.2018, проведеної у кримінальному провадженні № 22019011000000002 від 02.01.2019, останні три статті за своїм змістом, незалежно від того правдиву чи неправдиву інформацію вони містять, кожна окремо є складовими пропаганди системи поглядів, яка послідовно, цілеспрямовано, аргументовано, без надання альтернативного бачення просуває .нав`язує, прищеплює читачам-українцям чотирьох вимірну ідею: 1) Україна - несамостійна, керована зовні держава, яка зазнає краху в політичній, соціально-економічній, оборонній сферах, із якого немає виходу; український народ історично нездатний на самостійні перемоги у війні, у бойових діях ,безповоротно роз`єднаний історично та культурно; українська влада - профашистська , брехлива, деструктивна, жорстока, байдужа до свого народу, влада війни, яку вона веде проти свого народу - як збройну, так і шляхом кримінального переслідування усіх,

хто нею незадоволений; ЗСУ та добровольці аморальні, воюють за гроші, війна на Донбасі незрозуміла для більшості українців; 2) з боку РФ відсутня агресія проти України, Росія беззаперечно переможе у бойових діях чи у війні з Україною; 3) для США, західноєвропейського політикуму відносини з РФ, її президентом важливіші, ніж Україна з її територіальними проблемами; 4) вибори, які відбулися в ДНР та ЛНР, легітимні, у результаті чого ці території і фактично, і юридично відокремилися від України і цей процес незворотний, у ДНР та ЛНР побудована чітка дієздатна власна структура органів державної влади, створюється власна банківська система, стабілізується цінова політика, успішно розвивається торгівля, навіть розпочато впровадження програми гуманітарної допомоги знедоленим мешканцям підконтрольних Україні території Донбасу, тобто, відбувається поступове налагодження самостійної державності самопроголошених республік; ополченці захищаються, воюють за свою свободу, проти фашизму, тому вони переможні. З точки зору граматики російської мови, у текстах немає закликів, але наведене вище, у своїй сукупності, є схилинням, спонуканням читачів до припинення опору РФ, до визнання самопроголошених ДНР та ЛНР як самостійних держав, до зміни діючої влади, яка є профашистською і знищує свій народ (т. 1 а.с. 97-98).

Відповідно до обвинувального акту від 05.03.2019, ОСОБА_1 достовірно усвідомлював, що метою його діяльності на вказаній посаді є не об'єктивне висвітлення дійсності, а участь у проведенні «інформаційної війни» (тобто агресії в інформаційній сфері, у тому числі намаганні маніпулювати суспільною свідомістю, зокрема, шляхом поширення недостовірної, неповної або упередженої інформації) проти України з боку російської федерації на боці останньої. Таким чином, ОСОБА_1 свідомо займався проведенням інформаційних операцій в інтересах російської федерації, російської державної організації МІА «росія сьогодні» та їх представників на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, а також інформаційній безпеці України (т. 1 а.с. 129-130). Дії ОСОБА_1 в період 2014-2018 років кваліфіковані за ознаками злочинів, передбачених ч. 2 ст. 28 ч. 3 ст. 109 (у редакції від 23.02.2014, чинній з 02.03.2014) (розповсюдження матеріалів із закликами до насильницької зміни та повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, вчинене повторно за попередньою змовою групою осіб), ч. 2 ст. 110 (розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення умисних дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого [Конституцією України](#), вчинене повторно та за попередньою змовою групою осіб, поєднане з розпалюванням національної ворожнечі), ч. 1 ст. 111 (державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, державній та інформаційній безпеці України, що виразилося у наданні іноземній державі, іноземній організації та їх представникам допомоги у проведенні підірвної діяльності проти України) [КК України](#).

Починаючи з 2019 року, перебуваючи на території російської федерації, Відповідач продовжив поширювати російську антиукраїнську пропаганду. Так, відповідно до інформації з офіційного сайту «РОССИЯ СЕГОДНЯ» (россиясегодня.рф/mediagroup), медіа групи, виконавчим директором якої є Відповідач, до неї відносяться низка російських новинних ресурсів, зокрема «РИА НОВОСТИ», «SPUTNIK» та «УКРАИНА.РУ», які використовуються для поширення антиукраїнського нарративу кремля (т. 1 а.с. 240-243).

Так, ІНФОРМАЦІЯ_32 на сайті російського Інтернет-видавництва «УКРАИНА.РУ» було розміщено публікацію під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_31» (т. 1 а.с. 244-248). Вказана стаття містить інтерв'ю з Відповідачем, відповідно до якого він виступав ініціатором внесення в [кримінальний кодекс](#) російської федерації кримінального покарання за так звану «руссофобію». Зокрема, в статті зазначено таке:

- «Я задал вопрос о русофобии - о том, что нам пора на это дело отреагировать в правовом пространстве. Например, внести в УК РФ статью, которая позволит квалифицировать русофобию и определить ответственность за нее.

На это президент России сказал: да, это очевидная вещь, поскольку мы прекрасно понимаем, что русофобия началась не сегодня и не 24 февраля [после объявления начала спецоперации России на Украине].

Во многом русофобия стала причиной того, что происходит и происходило последние 8 лет на Украине, пояснил президент. Никто из тех, кто гарантировал Виктору Януковичу мирный переход в процессе гражданского конфликта в Киеве (Майдана), кто давали гарантии соблюдения Минских соглашений, не хочет брать на себя ответственность за скрытую русофобию, которая возникла после переворота 2014 года.

Сегодня эти люди не хотят вспоминать об этом - они молчат. Русофобия процветает не только на Украине - она принимает системный и массовый характер во всём мире. Об этом и говорил президент России.

Также Владимир Путин согласился с моим предложением, что необходимо реагировать на такие проявления не только политическими, дипломатическими заявлениями, но и вносить изменения в Уголовный кодекс РФ»;

- «Эта территория исторически называется Малороссия, что указывает на ее глубокую и неразрывную связь с Россией. Объясню: территории, в названии которых есть приставка мало-, в историографии считаются корневыми.

Например, Иль-де-Франс - Малая Франция - это первая территория Французского государства. Малая Польша - это тоже сердцевина Польского государства.

Малороссия - это то место, из которого выросла Россия. Историки называли ее Древнерусским государством, Киевской Русью.

Как только люди, живущие на этой территории (тесно связанной корнями с Россией) начинают отрицать собственную историю, прошлое и идентичность, конфликт не может разрешиться мирно и благородно. Это драматический конфликт, в который всегда заложены трагические обстоятельства.

Попытка отрицать историческую связь на уровне генетической памяти вызвала серьезный внутренний гражданский конфликт между людьми, живущими на Украине. Появились те, кто не хотел отрицать исторические корни и считает себя частью русского мира: Донбасс, Крым, Запорожская, Херсонская области.

(Я привожу нынешние административные украинские названия, но это все исторические земли, которые в свое время осваивались Российской империей.)

Так вот - выяснилось, что многие граждане [Украины] не хотят расставаться со своим прошлым и не готовы перестать говорить на русском языке.

В то же время оказалось, что есть другая часть украинцев, которые решили, что самое время создать политическую нацию. Те люди, которые не вписываются в концепт этой нации в данную политическую нацию, либо «чемодан - вокзал - Россия», либо будут принуждены, уничтожены.

Это, конечно, не могло не породить серьезного внутреннего конфликта, который в итоге перерос в гражданскую войну. В конце концов, в этот конфликт вынуждена была

вмешаться россия, чтобы защитить людей, которые считают себя русскими и не стесняются об этом говорить»;

- «Президент России напомнил, как мы пытались совместно с Западом найти выход из украинского кризиса, договаривались. Запад давал обещания на уровне послов, затем на уровне лидеров крупнейших государств, брал на себя обязанности по гарантированию мирных соглашений [Минские соглашения].

Чем все закончилось? Это как-то помогло принудить Киевский режим что-то сделать? Если эти люди, облеченные властью и взявшие на себя некие обязательства, не готовы ничего выполнять, что и кому мы после этого можем доказать?

ОСОБА_9, ОСОБА_10 пообещали ОСОБА_4 мирное разрешение конфликта, подписали соглашение с участием в том числе Владимира Путина, дали гарантии для мирного минского процесса. Они что-то выполнили из этого? Кто-то из них сдержал обещание? Нет. Они ничего не собираются сделать для того, чтобы был мир на этих территориях. Что мы можем доказать этим людям?»;

- «Мы осознаем необходимость защитить тех людей, которые считают себя русскими, даже не имея российских паспортов.

Это могут быть потомки тех, кто уехал когда-то из России в силу разных жизненных обстоятельств (работа, личные отношения). Они по-прежнему чувствуют себя русскими - во Франции, Испании. Сейчас они подвергаются гонениям».

Таким чином, у вказаній статті Відповідач поширює пропагандистську риторику, відповідно до якої винними у військовому нападі РФ на територію України є Україна та «Захід», а не РФ, заперечує факт такого вторгнення, називаючи його «громадським конфліктом», а також заперечує факт існування незалежної від Росії ідентичності України та українців.

Також, 14.03.2023 року на сайті ООН (news.un.org) було розміщено публікацію під назвою «Засідання Ради Безпеки ООН: в мирі не повинно бути місця дискримінації та ксенофобії» (т. 2 а.с. 1-3). Відповідно до статті, вказане засідання Ради Безпеки ООН (далі - РБ ООН) зібралось за ініціативою РФ з метою обговорення ставлення до російської мови і російської культури в світі, зокрема в Україні, яка, нібито, проводить дискримінаційну політику «стосовно всього російського». Відповідно до публікації, першим під час вказаного засідання виступав запрошений російською делегацією журналіст ОСОБА_1, який звинуватив владу України в нібито проведенні «цілеспрямованої політики русофобії», утиску прав російськомовних громадян України і «розпалюванні ненависті стосовно всіх, хто прилічує себе до російської культурно-мовної спільноти».

Також, зазначена публікація містить запис вказаного засідання РБ ООН, зокрема виступу Відповідача (відеозапис на USB-накопичувачі, досліджений судом; т. 2 а.с. 88). Так, на 01 хвилині 46 секунді відеозапису він вказує наступне:

«Добрый день. Меня зовут ОСОБА_1, я родился и вырос на Украине, закончил в украинском городе Днепрпетровске университет по специальности филолог-преподаватель русского языка и литературы. Больше двадцати пяти лет я проработал журналистом в различных украинских СМИ. С 2014 года я был главным редактором украинского Интернет-сайта «РИА-Новости Украина». Он выходил на русском языке. В восемнадцатом году я был арестован Службой безопасности Украины по абсолютно надуманным статьям обвинения, в том числе и государственная измена. Я провёл почти полтора года в тюрьме, после чего украинский суд, который не подтвердил ни одного обвинения в мой адрес, выпустил меня на свободу, что позволило мне в 2019 году уехать из Украины в Россию. Сегодня я по-прежнему работаю журналистом и являюсь членом российского совета по развитию гражданского

общества и правам человека. Я благодарен Совету Безопасности за возможность выступить на этих слушаниях.

Что такое «руссофобия»? Это демонстрация и навязывание неприязни, ненависти к русским, русскому народу, русской культуре, России и российскому гражданству. Они осуществляются публично, в средствах массовой информации, в сети Интернет. Руссофобия отрицает цивилизационный статус России и русской культуры, её носителей. Руссофобия искусственно и целенаправленно созданная и распространяемая идеология, которая обосновывает расчеловечивание и геноцид русского народа, советских и российских граждан, соотечественников, русскоязычных людей, всех, кто считает себя русским или связывает себя так или иначе с Россией: от судьбы до простой симпатии к ней, поражение российских граждан, соотечественников, русскоязычных людей и всех, кто относит себя к русской или российской идентичности в праве на жизнь, здоровье, достоинство, образование и свободу перемещения, собственность и культурное общение».

На 05 хвилині 00 секунд відеозапису Відповідач зазначив:

«Эти заявления реализуются на практике по фактам расстрела российских военнопленных, по результатам бесчеловечного обращения с ними, по тому, как расстреливают жителей русскоязычного Донбасса».

На 05 хвилині 15 секунд відеозапису він вказує таке:

«Ещё пример: 13 марта, то есть вчера, в Верховной Раде, парламенте Украины, зарегистрирован проект заявления, в котором предлагается официально называть политический режим России «рашизмом». В качестве признаков этого придуманного на Украине явления, депутаты выделяют самовозвеличивание России и россиян за счёт насильственного угнетения или/и отрицания существования других народов. Эта явная ложь по отношению к русским должна вызвать не только на Украине, но и в других странах откровенную неприязнь и ненависть к России и к русским, то-есть стать инструментом пробуждения и формирования руссофобии, что, кстати, происходит в Европейском Союзе».

На 06 хвилині 15 секунд відеозапису він повідомив:

«Русские - вторая по численности после украинцев национальная община в стране.

...

Реальная языковая ситуация показывает, что тех, кто говорит по-русски в быту и считает этот язык родным намного больше: по данным социологических исследований 2020 года, постоянно или более-менее постоянно на русском языке говорят больше половины, 53% всех опрошенных.

...

Однако на протяжении последних двух десятилетий сфера использования русского языка целенаправленно сокращается. Всё началось с запрета в 2006 году дублировать и показывать на русском языке иностранные фильмы, введения дискриминирующих русский язык квот в средствах массовой информации и по всей стране, включая и русскоязычные регионы юго-востока.

Этот процесс логично перешёл в сферу образования: в высшей школе Украины преподавание только на украинском языке стало обязательным ещё в 2014 году. С сентября 2020 года все русскоязычные школы на Украине переведены на украинский язык обучения. Это произошло после вступления в силу закона об образовании. Начиная с 2022 года на местном уровне власти на Украине принимают решение о полном запрете изучения русского языка. В

ноябре прошлого года в Киеве исключили русский язык из учебных программ детских садов и школ.

«Это же произошло в Николаеве, крупном областном центре юго-востока страны, в Одесской области. Министерство культуры Украины планирует убрать из библиотек около 100 миллионов книг на русском языке. 20 миллионов из них в начале 2023 года уже списаны в утиль. Книги не сжигают демонстративно, как это делали нацисты в 30-е годы в Германии, их сегодня выбрасывают на мусорники, или перерабатывают в торговую упаковку на Украине».

На 11 хвилині 57 секундi відеозапису зазначив:

«Ещё одна сфера прав человека, где украинская власть особенно изощрённо внедряет русофобскую практику - это религия. Крупнейшей конфессией страны является украинская православная церковь, сокращенно - УПЦ. Она первая в стране по числу приходов священнослужителей и монастырей, объединяет миллионы прихожан Украины. Украинская православная церковь является самоуправляемой церковью с правами широкой автономии в составе русской православной церкви, что и стало поводом для систематических гонений и нападков на украинскую православную церковь. Начиная с 90-х годов прошлого столетия, на Украине регулярно совершались захваты храмов украинской православной церкви. Местные власти в различных регионах страны потворствуют такому захвату храмов, вводят на своём уровне запрет на деятельность приходов украинской православной церкви. И вот сейчас дошло до изгнания служителей и монахов УПЦ из главной святыни русского и мирового православия, монастыря с почти тысячелетней историей: Киево-Печерской лавры. 10 марта этого года государственная организация «Национальный заповедник Киево-Печерская лавра», подчиняющаяся Министерству культуры Украины, в письменном виде потребовала от монахов до конца марта покинуть территорию Лавры. Решение было объяснено, якобы, нарушением условий договора о безвозмездном пользовании комплексом монастыря. Примера нарушений, каких-либо публичных документов, направленных в адрес монастыря, заповедник не приводит. Киево-Печерский монастырь - старейший в русском православии, основан в 11 веке. Здесь покоятся мощи более 100 русских святых. Среди них - останки героя русского эпоса Ильи Муромца и монаха Нестора Летописца - автора первой русской письменной истории. Сегодня эти святыни и сам монастырь хотят у украинской православной церкви, которая является частью русской православной церкви, отнять».

На 14 хвилині 05 секундi відеозапису він вказав:

«Я бы мог ещё достаточно долго приводить факты русофобской политики украинских властей, которая стала массовой и достигла своего пика на протяжении 2022-2023 годов. Но и без того очевиден простой вывод: последнее время на Украине системно, в различных сферах, в образовании, культуре, в религии, в быту, насаждается идеология ненависти ко всему русскому: к русским, русскоязычным, всем тем, кто так или иначе связывает себя с Россией. Эта идеология стала основанием для практики широкого применения в разных сферах и должна, по глубинному замыслу их авторов, не только возбуждать ненависть, но и привести к уничтожению всех русских и русскоязычных, включая членов их семей и детей. К этому прямо призывают в украинском телеэфире, Интернет-пространстве и социальных сетях».

Отже, під час виступу перед РБ ООН, Відповідач заперечив відповідальність російської федерації за розпочате нею військове вторгнення, самобутність України та порівняв розвиток україномовного середовища із нацизмом, поширив російські пропагандистські наративи, відповідно до яких Україна та воїни ЗСУ, нібито, розстрілюють російських

військовополонених та російськомовних жителів сходу України, а права російськомовних українців утискаються.

Крім того, Відповідач має власний канал у месенджері «Telegram» під назвою «ОСОБА_6», який він використовує для поширення проросійської пропаганди. Зокрема, ним було поширено публікацію з каналу «ІНФОРМАЦІЯ_33» (каналу російського пропагандиста ОСОБА_7) від ІНФОРМАЦІЯ_34 (т. 2 а.с. 4-5), що присвячена російському святу дня танкіста і в якій поширюється російська пропагандистська теза про те, що українці є, нібито, «неонацистами»:

«8 сентября - День танкиста

Праздник был учреждён в 1946 году как дань уважения к профессии и придание важности этих подразделений в победе над Вермахтом во Второй мировой войне.

Российские танкисты доблестно и самоотверженно защищают наше Отечество от неонацистов и превращают в металлолом арсенал блока НАТО. Танковые войска нашей страны гордо сохраняют лучшие традиции советских танкистов, героев Великой Отечественной войны. Как некогда наши предки сокрушили нацистские панцерваффе, так и наши современники уничтожают западные танки на территории Украины.

Россия уже знает множества подвигов солдат и офицеров, которые, находясь в меньшинстве, успешно громили врага. Эффективность действий танковых частей России не позволяет киевским боевикам добиться каких-либо значимых успехов. В атаке и в обороне, в лесах и степях бойцы уничтожают неонацистов и поддерживают действия нашей пехоты.

С праздником!».

Таким чином, Відповідач з березня 2014 року з власної волі співпрацював з російськими пропагандистськими ЗМІ з метою розповсюдження російської пропаганди і продовжує займатись такою діяльністю після початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України у лютому 2022 року, зокрема, шляхом виступу в ООН із антиукраїнською позицією, а також шляхом розповсюдження у мережі Інтернет публікацій антиукраїнського, проросійського характеру, отже його антиукраїнська діяльність є постійною, продовжуваною та безперервною.

У період з 19.02.2014 по 24.02.2022, упродовж понад восьми років, Україна вживала численних заходів для мінімізації негативних наслідків збройної агресії російської федерації та мирного врегулювання збройного конфлікту.

Відповідно до п. «а», «б», «с», «d», «g» ст. 3 Резолюції 3314 (XXIX) Генеральної Асамблеї ООН «Визначення агресії» від 14.12.1974 та, як неодноразово було констатовано на національному та міжнародному рівнях, застосування російською федерацією збройної сили проти суверенітету, територіальної недоторканості та політичної незалежності України, є несумісним зі Статутом ООН, та становить акт агресії.

З урахуванням вимог ст. 2, 42, 51 Статуту ООН, ст. 53 Віденської конвенції про право міжнародних договорів норма міжнародного права щодо заборони застосування збройних сил, за винятком реалізації права держави на самооборону або застосування збройних сил внаслідок ухвалення відповідного рішення Радою Безпеки ООН для підтримання (відновлення) міжнародного миру та безпеки, носить імперативний характер (*ius cogens*), тобто є нормою, що приймається і визнається міжнародним співтовариством держав у цілому як норма, відхилення від якої недопустиме.

Отже, імперативна норма міжнародного права про заборону агресії є такою, яка була запроваджена та визнана міжнародною спільнотою задовго до вторгнення збройних формувань російської федерації на територію України, а тому була заздалегідь достеменно відомою всім особам, які брали участь в ухваленні рішення про початок міжнародного збройного конфлікту, підтримували або виправдовували його, де б вони не знаходились та під юрисдикцією якої б держави вони не перебували на момент вчинення цих дій.

Відповідно ж до [ст. 9 Конституції України](#), чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України, тобто для імплементації міжнародно-правових зобов'язань у національне законодавство застосовується спосіб автоматичної трансформації. Інакше кажучи, всі норми міжнародних договорів, в яких Україна бере участь, автоматично трансформуються у норми внутрішньодержавного права щойно такий договір набуває чинності.

Таким чином, положення міжнародного права щодо категоричної заборони збройної агресії, а також всіх пов'язаних з нею діянь існували та діяли на рівні національного законодавства України задовго до прийняття [Закону «Про санкції»](#) та внесення змін до нього, якими 24.05.2022 було лише запроваджено конкретний обмежувальний захід у виді стягнення активів у дохід держави тих осіб, які:

- ухвалювали рішення щодо збройної агресії проти України;
- брали участь в ухваленні рішення (з підтримкою своїм голосом такого рішення) щодо збройної агресії проти України, якщо таке рішення ухвалювалося колегіально або кількома органами держави-агресора у взаємодії;
- брали участь у підготовці, внесенні, погодженні пропозицій стосовно ухвалення рішення щодо збройної агресії проти України;
- брали участь у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні заходів, пов'язаних із прийняттям рішення про початок збройної агресії проти України;
- особисто брали участь у збройній агресії проти України;
- брали участь в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України;
- брали участь у прийнятті рішення щодо створення на захопленій в результаті збройної агресії території України окупаційної адміністрації, у фактичному створенні окупаційних адміністрацій, а також у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні створення та функціонування таких адміністрацій;
- ухвалювали або брали участь в ухваленні рішення (з підтримкою такого рішення своїм голосом) про поширення юрисдикції держави-агресора чи будь-якої іншої держави на територію, яка відповідно до [Конституції України](#) входить до складу України;
- брали участь у прийнятті рішень щодо створення, а також у створенні, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні державою-агресором підконтрольних їй самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України;
- брали участь в організації та проведенні незаконних виборів та/або референдумів на тимчасово окупованій території України;
- суттєво сприяли вчиненню наведених дій або ухваленню наведених рішень.

Дії ОСОБА_1 є публічними та мали триваючий характер як до 24.02.2022, так і продовжуються після.

З врахуванням змісту досліджених доказів, суд дійшов висновку, що вказані дії Відповідача є підставою для застосування санкції стягнення активів відповідно до пп. «в» п. 2 абз. 4 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#), які почали існувати до 24.05.2022, та продовжують існувати після зазначеної дати, і є підставами для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#) - стягнення активів в дохід держави.

Щодо активів, які підлягають стягненню у дохід держави.

У п. 1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#) зазначено про два види активів, на які можуть бути накладені санкції: 1) ті, що належать фізичній або юридичній особі та 2) ті, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

[Закон](#) окремо не визначає змісту категорії «активи», утім у чинному законодавстві це поняття має сталий характер, визначений низкою законодавчих актів ([Податковий кодекс України](#), п. 2 ч. 1 [ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-ІХ від 06.12.2019](#), який набрав чинності 28.04.2020 тощо). Під «активами» розуміється майно, майнові та немайнові права, кошти в національній та іноземній валютах, електронні гроші, цінні папери, віртуальні активи тощо.

Майно - окремі речі, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки, відповідно до [ст. 190 ЦК України](#). Майнові права - будь-які права, пов'язані з майном, відмінні від права власності, у тому числі права, які є складовою частиною права власності (права володіння, розпорядження, користування), а також інші специфічні права та право вимоги. Майнове право, яке можна визначити як «право очікування», є складовою частиною майна як об'єкта цивільних прав. Майнове право - це обмежене речове право, за яким власник цього права наділений певними, але не всіма правами власника майна, та яке засвідчує правомочність його власника отримати право власності на нерухоме майно чи інше речове право на відповідне майно у майбутньому.

Поняття «майно» може означати «існуюче майно» або активи, включаючи права вимоги, стосовно яких заявник може стверджувати, що він має принаймні «законне сподівання» на отримання можливості ефективно здійснити майнове право (п. 32 рішення у справі «Стретч проти Сполученого Королівства» від 24.06.2003, заява № 44277/98).

У даному випадку, позовні вимоги стосуються об'єктів нерухомого майна, транспортних засобів, часток у статутних капіталах юридичних осіб та у повній мірі охоплюються законодавчим визначенням активів.

Стосовно правомочностей ОСОБА_1 щодо визначених у позовній заяві активів, які перебувають у власності відповідача, суд зазначає таке.

Правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до [закону](#) за своєю волею, незалежно від волі інших осіб. Власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном (ч. 1 ст. [316](#), ч. 1 ст. [317 ЦК України](#)).

Згідно з ч. 1, 2 [ст. 319 ЦК України](#) власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону.

Частиною 7 [ст. 319 ЦК України](#) передбачено, що діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і порядку, встановленому законом.

[Статтею 328 ЦК України](#) визначено, що право власності набувається на підставах, що не заборонені [законом](#), зокрема із правочинів. Право власності вважається набутим правомірно, якщо інше прямо не впливає із [закону](#) або незаконність набуття права власності чи необґрунтованість активів, які перебувають у власності, не встановлені судом.

[Статтею 41 Конституції України](#) визначено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право власності набувається у порядку, визначеному законом. Під правом володіння власністю визнається юридично забезпечена можливість фактичного панування власника над майном, не пов'язана з використанням його властивостей. Право користування власністю ? це юридично забезпечена можливість власника добувати з належного йому майна корисні властивості. Під правом розпорядження розуміють юридично забезпечену можливість власника визначати долю майна (лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ «Про практику застосування судами законодавства під час розгляду цивільних справ про захист права власності та інших речових прав» від 28.01.2013 № 24-150/0/4-13).

Отже, стягненню в дохід держави підлягають усі активи, які прямо перебувають у власності (розпорядженні) відповідача.

Відповідно до інформації з витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта № 408837611 від 21.01.2025, 408837869 від 21.01.2025, 408837232 від 21.01.2025 (т. 2 а.с. 6-11), Відповідачу належить:

-квартира, розташована за адресою: АДРЕСА_1 (загальна площа: 71,6 кв.м., житлова площа: 41,9 кв.м., технічний опис майна: кількість кімнат - 3, підстава виникнення права власності: договір купівлі-продажу № 2444 від 22.08.2011, реєстраційний номер майна: 34400888);

-нежитлова будівля гаражу-елінгу, розташована за адресою: АДРЕСА_2 (підстава виникнення права власності: свідоцтво про право власності НОМЕР_1 від 05.06.2012, реєстраційний номер майна: 36813583).

Відповідно до листа Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ України від 10.03.2023 № 31/26-3304, направлено у відповідь на запит Мін'юсту від 03.03.2023 № 26477/38.1.2/26-23 (т. 2 а.с. 27-31), за Відповідачем станом на 09.03.2023 зареєстровано такі транспортні засоби:

-MITSUBISHI OUTLANDER 1998 (2016), номерний знак: НОМЕР_2 , свідоцтво НОМЕР_3 від 29.10.2016, № двигуна: НОМЕР_4 , № кузова: НОМЕР_5 ;

-SSANG YONG ACTYON 2295 (2009), номерний знак: НОМЕР_6 , свідоцтво НОМЕР_7 від 23.10.2014, № двигуна: НОМЕР_8 , № кузова: НОМЕР_9 .

Суд бере до уваги надісланий Регіональним сервісним центром Головного сервісного центру МВС у м. Києві лист від 07.02.2025, який містить відомості про виконання ухвали Вищого антикорупційного суду від 29.01.2025 (справа № 991/702/25) про забезпечення позову у частині накладення 04.02.2025 арешту на зазначені транспортні засоби (т. 2 а.с. 151-152). Не

зважаючи на наявність у матеріалах справи даних щодо автомобілів станом на 09.03.2023, на день ухвалення рішення відомості про їх відчуження відсутні.

Відповідно до інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (т. 2 а.с. 12-26), Відповідач є засновником та володіє частками у таких юридичних особах:

-100% частки у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРСЕЛЕКТ», що становить 100 000 грн 00 коп (код ЄДРПОУ 39449831);

-100% частки у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ», що становить 50 000 грн 00 коп.(код ЄДРПОУ 40071318).

З огляду на викладене, суд вважає, що вказане майно дійсно безпосередньо належить відповідачу ОСОБА_1 та підлягає стягненню в дохід держави.

Щодо оцінки доказів

Приписами ч. 1 [ст. 9 КАС України](#) закріплено, що розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Суд вживає визначені [законом](#) заходи, необхідні для з'ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування доказів з власної ініціативи (частина 4 [статті 9 КАС України](#)).

Поняття і перелік доказів, які передбачені в адміністративному процесі, визначено у [ст. 72, 91, 94, 96, 99, 101 КАС України](#).

Згідно з ч. 1 [ст. 72 КАС України](#) доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Тобто докази - це урегульована процесуальним законодавством, існуюча у певній процесуальній формі інформація (фактичні дані), яка надає можливість адміністративному суду, що розглядає справу, достеменно або певним чином відтворити та встановити усі обставини публічно-правового спору, які мають значення для правильного вирішення адміністративної справи.

Законність, обґрунтованість та вмотивованість судового рішення обумовлюється, зокрема, порядком оцінки доказів і визначенням їхньої якості з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупності зібраних доказів - з точки зору достатності та взаємозв'язку для ухвалення відповідного судового рішення. Аналогічний висновок викладений у постанові Верховного Суду від 28.07.2022 (справа № 620/3006/21).

Докази мають бути: належними ([ст. 73 КАС України](#)), допустимими ([ст. 74 КАС України](#)), достовірними ([ст. 75 КАС України](#)), достатніми ([ст. 76 КАС України](#)).

За правилами ч. 1, 2, 4, 6 [ст. 77 КАС України](#) кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених [статтею 78 цього Кодексу](#). Суб'єкт владних повноважень повинен подати суду всі наявні у нього документи та матеріали, які можуть бути використані як докази у справі. Докази суду надають учасники справи. Суд може пропонувати сторонам надати докази та збирати докази з власної ініціативи, крім випадків, визначених цим Кодексом. Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд вирішує справу на підставі наявних доказів.

В адміністративних справах, визначених [ст. 283-1 цього Кодексу](#), суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони (ч. 6 статті).

Отже, у справах про застосування санкції використовується стандарт доказування «переваги більш вагомих доказів» або так званий баланс імовірностей. Тягар доведення факту вважається виконаним, якщо на підставі поданих доказів можна зробити висновок, що факт швидше мав місце, ніж ні.

Згідно зі [ст. 90 КАС України](#) суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні. Жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), що міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів).

Суд звертає увагу, що доказування не може ґрунтуватися на припущеннях. Достатніми є докази, які у сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування.

Отже, сторона, яка посилається на ті чи інші обставини, знає і може навести докази, на основі яких суд може отримати достовірні відомості про них. У іншому випадку, за умови недоведеності тих чи інших обставин, суд має право винести рішення у справі на користь протилежної сторони. Таким чином, доказування є юридичним обов'язком сторін і інших осіб, які беруть участь у справі.

Водночас, відповідно до принципу змагальності інша сторона у справі (у даному випадку - відповідач ОСОБА_8) має спростувати доводи позивача, якщо заперечує їх обґрунтованість.

Дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи встановлюються такими засобами доказування:

- 1) письмовими, речовими і електронними доказами;
- 2) висновками експертів;
- 3) показаннями свідків.

При цьому, письмовими доказами є документи (крім електронних документів), які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору. Письмові докази подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії, якщо інше не визначено цим Кодексом. Якщо для вирішення спору має значення лише частина документа, подається засвідчений витяг з нього (ч. 1, 2 [ст. 94 КАС України](#)).

Електронними доказами є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі. Такі дані можуть зберігатися, зокрема на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах тощо), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет). Учасники справи мають право подавати електронні докази в паперових копіях, посвідчених в порядку,

визначеному законом. Паперова копія електронного доказу не вважається письмовим доказом (ч. 1, 3 [ст. 99 КАС України](#)).

До позовної заяви приєднано роздруківки вебсторінок (паперові копії), що містять дані, якими Міністерство юстиції України підтверджує наявність обставин (фактів), які обґрунтовують їх вимоги. Зміст зазначених вебсторінок у вигляді скріншотів зафіксований у відповідних роздруківках (т. 1 а.с. 197-248, т. 2 а.с. 1-5, 88).

Обставини, які визнаються учасниками справи, не підлягають доказуванню, якщо суд не має обґрунтованого сумніву щодо достовірності цих обставин або добровільності їх визнання. Обставини, які визнаються учасниками справи, зазначаються в заявах по суті справи, поясненнях учасників справи, їх представників. Обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування (ч. 1, 3 [ст. 78 КАС України](#)).

Разом з тим, суд зазначає, що загальнодоступність певної інформації сама по собі не свідчить про її загальновідомість та не звільняє суд від обов'язку її дослідження.

Так, обставини можуть бути визнані загальновідомими, якщо вони відомі широкому колу осіб (населенню держави, регіону, територіальній громаді), в тому числі і суддям. При цьому, має бути дотримано двох критеріїв, а саме: об'єктивного - відомість факту широкому колу осіб; суб'єктивного - обізнаність судді про такі обставини.

Якщо суддя особисто не знає про певну загальновідому обставину, він може звернутися до достовірних джерел. Різновидом таких загальнодоступних джерел можуть бути вебсайти.

Аналогічна позиція висловлена Верховним Судом у постанові від 18.04.2018 (справа № 826/19844/16).

Тобто, у даному випадку, в межах даної адміністративної справи для оцінювання публікацій в інтернет-виданнях на предмет їхнього доказового значення варто спочатку ознайомитися з їхнім змістом, відтак вирішити чи брати їх до уваги при прийнятті рішення за наслідками судового розгляду.

Відповідно до постанов Верховного Суду від 29.09.2022 (справа № П/857/7/22), від 18.10.2022 (справа № 826/9174/18), свої висновки Суд зробив, серед іншого, з посиланням на такі докази, як скріншоти вебсторінок інтернет-видань, сайтів інформаційних агентств, інтернет-сторінки у соціальних мережах, зокрема, щодо пропаганди проросійських політичних ідей та наративів.

Оскільки Міністерством юстиції України в позовній заяві надано посилання на місця збереження даних в електронній формі в мережі Інтернет (посилання на вебсторінки, роздруківки з яких додано до позовної заяви), з урахуванням вимог [ст. 99 КАС України](#), суд бере до уваги досліджені копії електронних доказів.

Суд враховує те, що ні відповідач, ні треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні Відповідача у судове засідання не з'явилися, документів на спростування зазначених у позові обставин не надали, отже суд виходить із наявних у матеріалах справи доказів.

Оцінивши зміст, спосіб отримання, належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності, суд приймає докази та вважає їх такими, що доводять обґрунтованість позовних вимог.

Щодо пропорційності втручання у право власності

Відповідно до [ст. 41 Конституції України](#) кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених [законом](#), за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

[Указом Президента від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану»](#) в Україні введений воєнний стан, який продовжено з 05 год 30 хв 08.02.2025 на 90 діб. Пунктом 3 Указу встановлено, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені [ст. 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України](#), а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені ч. 1 [ст. 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»](#).

З урахуванням зазначеного, а також заявлених позовних вимог, суд вважає за необхідне розглянути співвідношення публічних інтересів держави України і приватних інтересів власників майна та встановити пропорційність втручання в право власності.

Частиною 2 [ст. 6 КАС України](#) передбачено, що суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини.

[Закон України «Про судоустрій і статус судів»](#) встановлює, що правосуддя в Україні здійснюється на засадах верховенства права відповідно до європейських стандартів та спрямоване на забезпечення права кожного на справедливий суд.

Відповідно до [ст. 1 та 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»](#) суди застосовують як джерело права при розгляді справ положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, а також практику Європейського суду з прав людини та Європейської комісії з прав людини.

До спірних правовідносин підлягає застосуванню [Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод](#) 1950 року, прийнята відповідно до Загальної декларації прав людини з метою додержання країнами-підписантами (учасниками Ради Європи) та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини, відкрита для підписання 04.11.1950, що набула чинності 03.09.1953, а для України - 11.09.1997 (далі - Конвенція), якою закріплено права та основоположні свободи людини, яких європейські держави зобов'язалися дотримуватися гарантуються як [Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод](#) 1950 року, прийнятою відповідно до Загальної декларації прав людини з метою додержання країнами-підписантами (учасниками Ради Європи) та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини, що набула чинності 03.09.1953, зокрема для України - 11.09.1997, так і протоколами до неї (Протоколи № 1, 4, 6, 7, 12 і 13), згода на обов'язковість яких надана державами - сторонами Конвенції.

Стаття 1 Першого (додаткового) протоколу до Конвенції визначає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених [законом](#) і загальними принципами міжнародного права.

Протоколом 4 до Конвенції гарантовано право на свободу пересування і свободу вибору місця проживання.

Визначені права не є абсолютними та можуть підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені [законом](#) і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету й безсторонності суду.

Відповідно до вимог ст. 29 Загальної декларації прав людини, прийнятої на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН, кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи. При здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені [законом](#) виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві. Здійснення цих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Аналогічні положення закріплено ст. 12, 18, 19, 21 та 22 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права (набув чинності, зокрема, для України 23.03.1976).

Право власності не є абсолютним. У разі якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, тероризму, держава може вжити заходів для припинення чи попередження таких дій.

Предметом регулювання ст. 1 Першого протоколу до Конвенції є втручання держави у право на мирне володіння майном. У практиці ЄСПЛ (серед багатьох інших, наприклад, рішення ЄСПЛ у справах «Спорронг і Льюнрот проти Швеції» від 23.09.1982, «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» від 21.02.1986, «Щокін проти України» від 14.10.2010, «Серков проти України» від 07.07.2011, «Колишній король Греції та інші проти Греції» від 23.11.2000, «Булвес» АД проти Болгарії» від 22.01.2009, «Трегубенко проти України» від 02.11.2004, «East/West Alliance Limited» проти України» від 23.01.2014) напрацьовано три критерії, які слід оцінювати на предмет сумісності заходу втручання у право особи на мирне володіння майном із гарантіями статті 1 Першого протоколу до Конвенції, а саме: чи є втручання законним; чи має воно на меті «суспільний», «публічний» інтерес; чи є такий захід (втручання у право на мирне володіння майном) пропорційним визначеним цілям.

Втручання держави у право на мирне володіння майном є законним, якщо здійснюється на підставі [закону](#), що має бути доступним для заінтересованих осіб, чітким і передбачуваним з питань застосування та наслідків дії його норм.

Втручання є виправданим, якщо воно здійснюється з метою задоволення «суспільного», «публічного» інтересу. Втручання держави у право на мирне володіння майном може бути виправдано за наявності об'єктивної необхідності у формі суспільного, публічного, загального інтересу, який може включати інтерес держави, окремих регіонів, громад чи сфер людської діяльності. Саме національні органи влади мають здійснювати первісну оцінку наявності проблеми, що становить суспільний інтерес, вирішення якої б вимагало таких заходів. Поняття «суспільний інтерес» має широке значення (рішення від 23.11.2000 у справі «Колишній король Греції та інші проти Греції»). Крім того, ЄСПЛ також визнає, що й саме по собі правильне застосування законодавства, безперечно, становить «суспільний інтерес» (рішення ЄСПЛ від 02.11.2004 у справі «Трегубенко проти України»).

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 916/2791/13 наведена правова позиція про те, що втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із [законом](#) і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення (пункт 6.43 постанови). З цього приводу Велика Палата Верховного Суду наголошує, що не кожне втручання у право мирного володіння майном зумовлює порушення принципу пропорційності (пункт 6.48 постанови).

Порушення норм Конвенції та протоколів до неї Європейський суд з прав людини констатує, якщо хоча б один із зазначених критеріїв не буде дотриманий і, навпаки, встановлює відсутність такого порушення, якщо дотримані всі три критерії.

Водночас, суд встановив, що позбавлення права Відповідача володіти своїм майном ґрунтується на вимогах та відповідає підставам, меті і порядку його застосування, що визначені, зокрема, Законом. Застосування вказаних заходів відповідає критерію «необхідність у демократичному суспільстві», оскільки в їх запровадженні, з огляду на визнані факти агресії проти України, існувала нагальна потреба.

Положеннями ч. 7 [ст. 41 Конституції України](#) визначено, що використання власності не може завдавати шкоди, зокрема, правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства.

Суд враховує, що санкційна політика України стосовно осіб, чії дії створюють загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності держави, була чіткою і передбачуваною за наслідками для відповідача, в тому числі з огляду на встановлені у цій справі обставини.

Окрім того, суд вважає, що втручання у право мирного володіння майном відповідача має легітимну мету забезпечити контроль за активами особи, яка своїми діями створила загрозу національним інтересам України, її суверенітету, територіальній цілісності, недоторканності державних кордонів та економічному розвитку, створення перешкод для фінансування діяльності держави-агресора.

Вказаний контроль є необхідним для ефективного реагування держави на загрози її безпеці, що підтверджує, зокрема, преамбула Закону. Зазначена мета відповідає пункту 2 статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

У даному випадку суд враховує співмірність застосування такої санкції, як стягнення активів у дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача. Так, як судом вже встановлено, своїми діями ОСОБА_1 здійснює виправдовування, визнання правомірною збройної агресії проти України, окупації територій України, підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про самобутність Українського народу та його прагнення до незалежності, розпалювання ненависті до Українського народу, його культури, державної мови, національної ідентичності, у тому числі, шляхом асоціювання їх із «нацизмом». Такі дії Відповідача мають постійний, триваючий характер, які дотепер продовжують існувати.

Суд вважає необхідним додатково зазначити, що ООН публікує дані щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення РФ на територію України. Так, на офіційному вебсайті ООН <https://ukraine.ohchr.org/uk/Protection-of-Civilians-in-Armed-Conflict-January-2025>) опубліковано інформацію станом на 11.02.2025 (є найактуальнішою офіційною публікацією

ООН станом на дату ухвалення рішення). Відповідно до цієї публікації, ООН зафіксувало 41783 випадків загибелі або поранення цивільних осіб в Україні, а саме 12 605 загиблих та 29 178 поранених, з яких:

- 9 943 загиблих та 24 930 поранених на території, підконтрольній Україні;
- 2 662 загиблих та 4 248 поранених на окупованій РФ території.

Більшість зафіксованих втрат серед цивільних осіб було спричинено застосуванням вибухової зброї з широкою зоною ураження, включаючи обстріли з важкої артилерії та реактивних систем залпового вогню, а також ракетні та авіа удари.

З 24.02.2022 зруйновано 86, пошкоджено 700 медичних закладів, зруйновано 343, пошкоджено 1319 закладів освіти.

ООН вважає, що реальні цифри значно вищі, оскільки отримання інформації з деяких місць, де тривають інтенсивні бойові дії, відбувається з затримкою, та багато повідомлень із місць, звідки надходить інформація про втрати серед цивільного населення, все ще потребують підтвердження. Це відноситься, наприклад, до населених пунктів Маріуполь (Донецька область), Ізюм (Харківська область), Лисичанськ, Попасна і Северодонецьк (Луганська область), а також Херсонський напрямок, де, за повідомленнями, мали місце численні випадки загибелі чи поранення цивільних осіб».

Розпочавши збройну агресію проти України, росія порушила фундаментальні норми й принципи міжнародного права, низку двосторонніх і багатосторонніх договорів та угод. З першого дня агресії росія порушує правила ведення війни і норми міжнародного права та масово чинить воєнні злочини та злочини проти людяності, вбиваючи цивільних, руйнуючи інфраструктуру та депортуючи населення.

Ситуація суттєво погіршилась після початку широкомасштабного вторгнення 24.02.2022. На звільнених від окупації територіях зафіксовані масштабні злочини проти цивільних осіб, здійснені російськими військами.

Особливо жахливими є злочини російських окупантів проти українських дітей. Лише за підтвердженими даними, сотні з них загинули і більше тисячі були поранені. російська сторона активно здійснює незаконну депортацію десятків тисяч дітей з тимчасово окупованих територій України - цілеспрямований характер цих дій підтвердив Міжнародний кримінальний суд, видавши 17 березня 2023 року ордер на арешт президента російської федерації та російської уповноваженої з прав дитини.

Починаючи з осені 2022 року, російське командування активно застосовувало ракетне озброєння та дрони-камікадзе для ударів по об'єктах критичної інфраструктури України, намагаючись зокрема знищити в зимовий сезон українську енергосистему та позбавити мирне населення електроенергії, водопостачання та опалення.

06.06.2023 російські окупанти підірвали Каховську ГЕС, що стало черговим актом державного тероризму з боку російської федерації та призвело до небаченої гуманітарної та екологічної катастрофи на півдні України.

З 04.03.2022 залишається окупованою військами російської федерації найбільша в Європі Запорізька АЕС. Російська сторона свідомо порушує принципи ядерної безпеки, розмістила озброєння в приміщеннях і на території АЕС та продовжує безвідповідальну риторичку як важіль ядерного шантажу України і світу, створюючи найсерйозніші загрози для глобальної безпеки.

Зокрема, 15.01.2025 у результаті чергової масштабної скоординованої атаки на енергетичну інфраструктуру було пошкоджено чотири об'єкти з видобутку, транспортування та зберігання газу в трьох областях України. Атака також призвела до аварійних відключень електроенергії в семи регіонах України, а також до пошкодження житла та майна.

У ніч на 14.02.2025 російський ударний безпілотник з фугасною бойовою частиною влучив в укриття над четвертим енергоблоком Чорнобильської атомної електростанції. Виникла пожежа, яку вдалося ліквідувати, однак пошкодження захисної конструкції виявилися суттєвими. Даний удар безпілотником по куполу ЧАЕС став черговим свідченням терористичної загрози з боку росії, так як будь-яке пошкодження захисних структур ЧАЕС потенційно несе катастрофічні наслідки.

Наразі Росія тимчасово захопила та утримує близько 1/5 території України.

Вторгнення росії в Україну дестабілізувало глобальні логістичні ланцюги. Наслідки військових дій, обстріли сільськогосподарської та транспортної інфраструктури, блокування роботи чорноморських портів України, окупація українських портів на Чорному і Азовському морях, злочини проти довкілля загрожують глобальною продовольчою кризою в світі. Російські ядерні погрози та шантаж, а також мілітаризація тимчасово окупованої Запорізької АЕС провокують катастрофу загальносвітового масштабу. Російська агресія проти України заохочує інші держави-реваншисти спробувати змінити існуючий світовий порядок силовим шляхом, що може призвести до ескалації численних конфліктів у різних регіонах світу. росія має сплатити компенсації за завдані Україні масові руйнування. Військові злочинці повинні понести відповідальність за злочини, скоєні під час російської агресії, а вище політичне та військово керівництво російської федерації - за злочин агресії як такий.

З метою невідкладного та ефективного реагування на наявні і потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, включаючи ворожі дії, збройний напад інших держав чи недержавних утворень, завдання шкоди життю та здоров'ю населення, захоплення заручників, експропріацію власності держави, фізичних та юридичних осіб, завдання майнових втрат та створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод було прийнято Закон.

Наведені втрати стали наслідком, зокрема, дій Відповідача, який інформаційно сприяє шляхом здійснення публічних дій, а саме поширює пропагандистські наративи російської федерації та вищого керівництва держави-терориста, поширює тези кремлівської пропаганди та підтримує політику держави-агресора.

З огляду на викладене, суд дійшов висновків про відповідність суспільним інтересам та пропорційність таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, які належать ОСОБА_1, та щодо яких останній може вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, в дохід держави, що передбачено п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), оскільки таке позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу.

У даному випадку втручання держави в право ОСОБА_1, ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» на мирне володіння своїм майном здійснюється з дотриманням принципу пропорційності, справедливої рівноваги (балансу) між інтересами держави (суспільства), пов'язаними з втручанням, та інтересами особи, яка так чи інакше страждає від втручання.

Потреби українського суспільства у припиненні масового порушення права на життя, інших передбачених Конвенцією прав і свобод, є достатньо вагомою причиною для втручання у право власності ОСОБА_1, ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ». Суд

не допускає превалювання права на мирне володіння майном перед правом на життя, з огляду на що вважає, що стягнення в дохід держави активів не буде становити надмірного втручання у права відповідача ОСОБА_1 , а також ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ».

За таких обставин, відсутні підстави припускати порушення справедливого балансу між інтересами суспільства у припиненні агресії та втручанням у право власності, метою якого є сприяння цьому припиненню.

Суд погоджується із позивачем, що вищевказані активи після відчуження в дохід держави зможуть бути використані для відшкодування збитків, завданих Україні та її народу.

Щодо дотримання строків звернення до суду із позовною заявою

Строк для звернення до суду з позовною заявою про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), визначений [ст. 283-1 цього Кодексу](#) (ч. 7 [ст. 122 КАС України](#)).

Позовна заява про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 [Закону](#), подається до Вищого антикорупційного суду протягом строку дії правового режиму воєнного стану, відповідно до ч. 1 [ст. 283-1 КАС України](#).

Згідно з абз. 2 ч. 1 [ст. 5-1 Закону](#) у редакції, чинній станом на дату звернення з даним позовом, санкція, передбачена п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#) може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим [Законом](#), вже накладено санкцію у виді блокування активів.

24.02.2022 розпочалася повномасштабна збройна агресія та вторгнення російської федерації на територію України, у зв'язку з чим відповідно до [Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»](#) запроваджено воєнний стан, строк дії якого неодноразово продовжувався. [Указом Президента України від 14.01.2025 № 26/2025](#) продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилин 08.02.2025 строком на 90 діб.

Отже, даний адміністративний позов подано до Вищого антикорупційного суду із дотриманням строків звернення з позовом.

Судові витрати

Відповідно до ч. 2 [ст. 139 КАС України](#), при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

Враховуючи вимоги [закону](#), відсутність доказів понесення Міністерством юстиції України витрат, пов'язаних із залученням свідків та проведенням експертиз, а також ту обставину, що позивач звільнений від сплати судового збору на підставі п. 25 ч. 1 [ст. 5 Закону України «Про судовий збір»](#), підстави для розподілу судових витрат відсутні.

Порядок звернення судового рішення до виконання

Визначаючи спосіб звернення до виконання рішення про застосування санкції, суд звертає увагу на ч. 3 ст. 5-1 [Закону](#).

Судове рішення про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 цього Закону](#), в день набрання ним законної сили надсилається Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про

застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Активи, щодо яких ухвалено рішення про застосування такої санкції, підлягають передачі Фонду державного майна України протягом п'яти робочих днів з дня набрання законної сили вищезазначеним судовим рішенням.

Фонд державного майна України здійснює повноваження у сфері управління (у тому числі шляхом реалізації) активами, щодо яких ухвалено судові рішення про застосування такої санкції, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Грошові кошти, отримані в результаті реалізації таких активів, зараховуються до Державного бюджету України та спрямовуються до фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про визначення суб'єктом управління активом іншого органу державної влади, суб'єкта господарювання державного сектору економіки. Таке управління здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, згідно з абзацом третім цієї частини.

Відповідно до норм [ст. 157 КАС України](#) суд може прийняти рішення про скасування заходів забезпечення позову.

Так як наразі не визначено порядок виконання рішення про застосування санкції, рішення про скасування заходів забезпечення позову щодо майна, що належать відповідачу ОСОБА_1, третім особам ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ», не приймається.

На підставі викладеного та керуючись [ст. 242, 246, 268, 283-1 КАС України](#), [ст. 4, 5, 5-1 Закону України «Про санкції»](#), суд

УХВАЛИВ:

Позовну заяву Міністерства юстиції України до ОСОБА_1, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: ТОВ «ІНТЕРСЕЛЕКТ», ТОВ «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#), задовольнити.

Застосувати до ОСОБА_1 санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 [ст. 4 Закону України «Про санкції»](#).

Стягнути в дохід держави активи, які безпосередньо належать ОСОБА_1 :

-квартиру, розташовану за адресою: АДРЕСА_1 (загальна площа: 71,6 кв.м., житлова площа: 41,9 кв.м., технічний опис майна: кількість кімнат - 3, підстава виникнення права власності: договір купівлі-продажу № 2444 від 22.08.2011, реєстраційний номер майна 34400888);

-нежитлову будівлю гаражу-елінгу, розташовану за адресою: АДРЕСА_2 (підстава виникнення права власності: свідоцтво про право власності НОМЕР_1 від 05.06.2012, реєстраційний номер майна 36813583);

-транспортний засіб MITSUBISHI OUTLANDER 1998 (2016), номерний знак: НОМЕР_2, свідоцтво НОМЕР_3 від 29.10.2016, № двигуна: НОМЕР_4, № кузова: НОМЕР_5;

-транспортний засіб SSANG YONG ACTYON 2295 (2009), номерний знак: НОМЕР_6, свідоцтво НОМЕР_7 від 23.10.2014, № двигуна: НОМЕР_8, № кузова: НОМЕР_9;

-100% частки у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРСЕЛЕКТ», що становить 100 000 грн 00 коп (код ЄДРПОУ 39449831);

-100% частки у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ», що становить 50 000 грн 00 коп (код ЄДРПОУ 40071318).

Апеляційна скарга на рішення Вищого антикорупційного суду може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня проголошення рішення суду.

Якщо в судовому засіданні було проголошено скорочене (вступну та резолютивну частини) рішення суду, зазначений строк обчислюється з дня складення повного рішення суду та його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Учасники справи, які не були присутні при проголошенні рішення суду, а також особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити рішення суду протягом п'яти днів з дня його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Судове рішення в день набрання ним законної сили надіслати до Фонду державного майна України для здійснення повноважень у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України.

Копія повного тексту рішення суду не пізніше наступного дня після підписання всім складом суду надсилається учасникам справи, їх представникам до електронного кабінету (у разі його наявності) та опубліковується на офіційному вебсайті Вищого антикорупційного суду (<https://hcac.court.gov.ua/>).

Сторони та інші учасники справи: позивач - Міністерство юстиції України (місцезнаходження: 01001, м. Київ, вул. Архітектора Городецького, 13, код ЄДРПОУ: 00015622); відповідач - ОСОБА_1 (ІНФОРМАЦІЯ_1, РНОКПП НОМЕР_12; зареєстрований за адресою: АДРЕСА_1); треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРСЕЛЕКТ» (адреса місцезнаходження: м. Київ, вул. М. Василенка, б. 1, оф. 308, код ЄДРПОУ 39449831), Товариство з обмеженою відповідальністю «НОВОСТКОМ ЕКСПЕРТ» (адреса місцезнаходження: Дніпропетровська обл., м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, б. 38, код ЄДРПОУ 40071318).

Повний текст рішення суду складений 26.02.2025.

Головуюча суддя Саландяк О.Я.

Судді Олійник О.В.

 Широка К.Ю.

Покликання на рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/125424995>